

¿ABANDONARAN ELS AMERICANS L'ENCLAVAMENT?

Les bases esperaran les eleccions

Poden retirar-se les bases nord-americanes del territori espanyol? ¿Què significaria aquesta retirada? ¿On anirien a parar? ¿Són Torrejón, Morón, Saragossa i Rota els únics pilars bàsics del desplegament militar nord-americà en l'Estat espanyol?

En el debat de la moció de censura no es digué res interessant que contestés aquests temes. Com tampoc no es digueren massa coses interessants de res més. Hernández Mancha defensà una proposició efectivista, espectacular

Als Estats Units la impressió generalitzada és que el govern espanyol espera poder justificar d'alguna manera davant l'opinió pública la presència de les forces americanes per resoldre el debat en marxa sobre les bases.

V. Partal

banda l'auxili que presten als seus avions cisterna, pràcticament només tenen interès en funció del polígon de tir de Las Bardenas, a Navarra. Els avions que hi van tenen a prop un aeroport còmode. Però hi ha en marxa un projecte de relleu que contempla la creació d'un gran polígon de tir a Ciudad Real, en el camp de Cabaneros, que podria arribar a servir per als avions dels països europeus de l'OTAN i que comptaria amb unes mesures de protecció i volum superiors a les del polígon basc. El polígon de Cabaneros

L'Estret de Gibraltar, lloc de pas de submarins soviètics.

lar, de cara a Madrid, com és la de traslladar els F-16 de Torrejón a Morón. Poca cosa més digué sobre un tema d'interès clarament vital per als pròxims anys i que ara mateix s'ha constituït en un dels grans debats públics, immersos com són americans i espanyols en converses sobre el seu futur, reiniciades la setmana passada.

A pams. Les bases nord-americanes podrien abandonar territori espanyol, tret de la de Rota. I un parèntesi: les bases jurídicament són bases espanyoles d'utilització conjunta hispano-nord-americana.

Les funcions que actualment compleixen les bases de Torrejón, Saragossa i Morón no són indispensables per a l'exèrcit dels Estats Units. Només en el cas de Torrejón hi ha raons de pes per mantenir-se fermes en l'ocupació. I aquestes raons no són els avions, que podrien ser traslladats a una altra base sense excessius problemes, sinó les instal·lacions on es centralitza la infor-

mació recollida per la xarxa d'estacions troposfèriques i per les diverses xarxes d'alerta i control aeri. Aquestes instal·lacions es troben prop de la base aèria, en el mateix Torrejón, i gaudeixen de les facilitats que implica una comunicació ràpida entre les instal·lacions de telecomunicacions i les aeronaus. Els avions podrien estar situats en un altre aeroport i és obvi que les comunicacions serien quasi tan perfectes com ho són ara. Però els americans construïren les instal·lacions de comunicacions de Torrejón pensant que havien d'allotjar-hi els F-16.

Recentment, per si serveix d'inici, el congrés dels Estats Units ha aprovat un pressupost de millora i ampliació de les instal·lacions auxiliars de Torrejón. El significat clar d'aquesta mesura és que no pensen abandonar l'aeroport pròxim a Madrid, el qual, d'altra banda, té la pista d'aterratge més llarga d'Europa occidental.

Les instal·lacions de Saragossa, a

comptaria com a aeroport auxiliar amb el de Morón. Una raó més per tant en favor de l'abandó de Saragossa. Finalment, la presència en aquella ciutat aragonesa dels F-18 de l'exèrcit espanyol significa un argument suplementari, ja que els F-18 poden defensar ja de sobra l'espai aeri del nord de la península sense necessitat dels avions americans.

Pel que fa a la Rota, la situació ja no és tan clara. Rota té una posició geogràfica envejable, a la boca exterior de l'estret de Gibraltar, lloc de pas dels submarins soviètics de la flota del sud interessats a eixir a mar oberta.

Però més important encara que això és el fet que Rota està preparada per rebre submarins atòmics i que centralitza una de les xarxes atòmiques de comunicació de la força naval dels Estats Units. Els submarins nuclears que ara recalen a Holy Loch (Escòcia) ja saben que, cas d'esclatar un conflicte, estiguen on estiguen, han de canviar de ba-

se i passar a considerar com a tal Rota. La xarxa d'alerta nuclear, per on circularia l'ordre de disparar els míssils atòmics enviada per la Casa Blanca als seus submarins, té només tres centres en tot el món. Dos d'ells estan al Japó i als Estats Units. El tercer a Rota. És difícil que els nord-americans abandonen una base així. Per això, ningú no ho planteja.

Però queden les instal·lacions menors. De les quals ningú no parla. ¿Abandonaran els Estats Units l'antena de Guardamar? Per exemple. Aparentment la importància d'aquesta antena és ben escassa. No té la grandiositat de les altres instal·lacions. Però aquesta antena és més vital per a l'US Navy del que ho són els aeroports de Saragossa o Moron, per exemple. A través de la xarxa troposfèrica, els Estats Units aconsegueixen mantenir comunicats tots els vaixells que circulen per la Mediterrània entre ells i amb un control central. Talment com si estiguessen en les costes de Nova Jersey. En aquesta instal·lació només hi ha dos suboficials. I podria no haver-hi cap americana si això fos necessari. ¿Voldria dir l'absència de funcionaris USA que els Estats Units no farien servir aquestes instal·lacions per a un objectiu tan bàsic com és la comunicació.

¿Però què passaria si finalment s'imposa el criteri espanyol i es desmantella una o la majoria de les bases dels Estats Units? Evidentment, que aquestes canviarien de país. En la tómbola hi ha dues opcions principals: Portugal i el Marroc.

Portugal té l'avantatge de ser un país fidel a Occident, però té també l'inconvenient de la seua relativa llunyania —especialment des de les militaritzades Açores— i del seu escàs territori.

El Marroc té el desavantatge de ser una mica imprevisible en les seues reaccions (el Pentàgon encara no ha oblidat l'esglai patit arran del tractat d'Udxa entre Marroc i Líbia), però té a favor una important posició geoestratègica.

També hi ha el cas que el Marroc ara no veuria amb mals ulls la instal·lació de bases al seu país. De fet, es tractaria de reobrir les de Marràqueix i Kenitra que ja usaven fa anys els americans. ¿Què en trauria el Marroc, d'això? Evidentment, un reforç de les seues posicions. Tradicionalment, un país aliat dels Estats Units amb importants instal·lacions en el seu territori rep una sèrie de contrapartides que van de les econòmiques a les clarament militars. En aquests moments l'Estat espanyol està molt per damunt, militarment, del regne de Hassan. ¿Però podria passar que amb les bases en el país africà es reduís la diferència entre els dos exèrcits, gràcies a les compensacions dels americans? Podria passar, tot i que la presència dels F-18 espanyols és quasi insalvable ara per ara pels magrebins. ¿I què significaria una major potencial bèl·lic del Marroc? La pregunta es respon amb una certa pregunta: ¿Tenen algun contenciós el Marroc i Espanya?

Tot pren així una altra dimensió. ¿Podrien utilitzar els americans les ofertes marroquines com a mesura de pressió davant l'Estat espanyol per tal que accepte, com a mal menor, la continuïtat de les actuals instal·lacions?

A Washington ningú no creu que es desmantellaran les bases. I tots estan segurs de que Felipe González busca una eixida digna a un problema que no sap com resoldre. La solució, ho diuen els periòdics de Nova York, quan passen les eleccions. □

Companyia
Flotats

**PER UN SÍ
O PER UN NO**

de Nathalie Sarraute
Versió catalana de Carme Serrallonga
Posada en escena: Simone Benmussa

**EL
DESPERTAR
DE LA
PRIMAVERA**

de Frank Wedekind
Versió catalana de Carme Serrallonga
Direcció: Josep Maria Flotats

infantillatges

de Raymond Cousse
Versió catalana de Pep Cruz
Direcció: Josep Maria Flotats

Poliorama Teatre
www.teatrepoliorama.cat
Departament de Cultura

Centre
Carles Salvador

**CURSOS PER
CORRESPONDÈNCIA**

1. Llengua i Literatura:

- Curs d'Iniciació.
- Curs d'Iniciació (per a castellanoparlants).
- Curs Bàsic.
- Curs Progressiu de Llengua.
- Curs de Professorat.

2. País Valencià:

- Geografia i Història del País Valencià.

Matrícula oberta tot l'any,
tret del mes d'agost. Per a més
informació, adreceu-vos al
Centre Carles Salvador
Moratín, 15, 6a. 46002-València